

บทที่ 1

บทนำ

๑

ความสัมพันธ์ของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียมามีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ชาวอินเดียเข้ามาตั้งหลักฐาน และทำประมงที่หมู่เกาะในทะเลอันดามันและสุมาตรา ย่างกุ้งว่ามีการเข้ามาของชาวอินเดียในสมัยโบราณยังเป็นการนำอารยธรรมอินเดียในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษา วรรณคดี ศิลปะ และประเพณีมาเผยแพร่ ซึ่งชาวไทยเราได้เข้ามารับใช้เป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรม ประเพณี และคติแบบไทย

พระมหากษัตริย์ไทยคือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเสด็จฯ ประพาสอินเดียในพ.ศ. 2415 และประเทศไทยได้ตั้งสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ขึ้นที่เมืองบอมเบย์ในปีเดียวกันนั้น ในระยะเวลาอันเป็นช่วงที่ประเทศอินเดียตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ และเมื่อประเทศไทยได้เอกราชจากประเทศอังกฤษในพ.ศ. 2490 แล้ว ประเทศไทยและประเทศอินเดียก็ได้เปิดสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการตั้งแต่นั้นมา

ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศนับตั้งแต่อินเดียได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2493 ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นนัก เนื่องจากความผันแปรในเวทีการเมืองระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศมีส่วนกำหนดนโยบายต่างประเทศ และการตัดสินใจของผู้นำของทั้งสองประเทศ ในระยะนั้นเป็นช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ประเทศอิมพerial จากสองฝ่ายการเมืองคือ ฝ่ายเสรีประชาธิปไตย หมายถึงสหรัฐอเมริกา และฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ ต่างพยายามหาทางเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองของตน ภัยจากการหาประเทศมาเป็นบริวารร่วมฝ่ายอุดมการณ์

เหตุการณ์ในขณะนั้นทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต้องเลือกที่จะเข้าข้างอิมพerial ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ประเทศไทยก็หนีไม่พ้นเหตุการณ์นี้ และได้เลือกเข้ากับฝ่ายสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศไทย ผู้นำของอินเดียมักเลือกเข้าข้างฝ่ายใด แต่กำหนดนโยบายไม่ผูกฝักฝ่ายใดขึ้น

การกระทำของผู้นำอินเดียในครั้งนี้อยู่ ประกอบกับการที่ประเทศอินเดีย

เป็นประเพณี และ เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ทำให้ผู้นำค่ายอุดมการณ์ทั้งสอง ค่ายพยายามเอาอกเอาใจอินเดีย เพื่อรับผู้นำอินเดียเข้ามาเป็นพวกเดียวกับคน แต่จากเหตุการณ์ต่างวาระเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งพฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำอินเดียหลายครั้งแสดงให้เห็นว่าอินเดียเอนเอียงเข้ากับฝ่าย สหภาพโซเวียตมากกว่าสหรัฐอเมริกา ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศไทย

จากเหตุการณ์ทางการเมืองนี้เองที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียไม่เป็นไปอย่างราบรื่น แน่นแฟ้นเท่าที่ควร ทั้งที่อินเดียเป็น ประเทศใหญ่มีฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจ มีอาวุธนิวเคลียร์ และเป็นผู้นำในกลุ่ม ประเทศที่มีศักยภาพมากมายและมีประชากรมาก อาจเป็นตลาดการค้าใหญ่ของประเทศไทยได้ แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้น ประเทศไทยกับประเทศอินเดียมีการค้าระหว่างกันน้อยมาก ในด้านสังคมก็เช่นเดียวกัน ชาวไทยเห็นว่าชาวอินเดียเป็นชนชาติที่ ขาดจน และไม่น่าคบค้า โดยประเมินจากชาวอินเดียที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย

ดังนั้นการศึกษาวិทยานิพนธ์เรื่อง " ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศอินเดีย พ.ศ. 2493-2529 " จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง ประเทศว่า เหตุใดความสัมพันธ์จึงไม่แนบแน่น โดยมีสมมติฐานที่ว่าความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดีย พ.ศ. 2493 - 2529 ขึ้นอยู่กับปัจจัย สำคัญคือ ระบบการเมืองในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งนโยบายของผู้นำประเทศ

จากสมมติฐานดังกล่าว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาอุดมการณ์ทางการเมือง ของผู้นำทั้งสองประเทศ ซึ่งนำมาสู่การดำเนินนโยบายต่างประเทศ และเป็นสิ่ง กำหนดจุดยืนของประเทศทั้งสองที่แตกต่างกัน เห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ทาง การเมืองระหว่างประเทศที่ทั้งสองประเทศมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งส่งผลต่อความ สัมพันธ์ต่างวาระระหว่างกัน

③ → ⑤ วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ก็คือ เพื่อศึกษาความ สัมพันธ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศไทยกับประเทศ อินเดีย ระหว่างพ.ศ. 2493 - 2529 โดยพิจารณาจากระบบการเมืองในระดับ โลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเน้นนโยบายของผู้นำของทั้งสองประเทศ เป็นสำคัญ

สำหรับขอบเขตของการวิจัยนั้น เริ่มต้นที่พ.ศ. 2493 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศ อินเดียได้เอกราชอย่างสมบูรณ์จากอังกฤษ และสิ้นสุดลงในพ.ศ. 2529 เมื่อนายก

รัฐมนตรีราชินี ของอินเดียมายังไทย

ในสมัยของนายกรัฐมนตรีราชินี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียนั้นเริ่มเปลี่ยนแปลงไปบนทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียตในสมัยของประธานาธิบดีกอร์บาเชฟเป็นสำคัญด้วย

๑

วิธีกาเป็นการค้นคว้าและวิจัย

ในการค้นคว้าและวิจัยนี้ ได้ใช้แนววิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์

(Historical Analysis) โดยค้นคว้าจากทั้งเอกสารชั้นต้นทั้งที่ตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว และยังไม่ตีพิมพ์ประกอบกับเอกสารชั้นรอง ประเภทหนังสือที่นักวิชาการทั้งของไทยและประเทศอินเดียนานาชาติได้เขียนไว้ โดยมีแหล่งข้อมูลคือ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ห้องสมุดประชาชนที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดียน และหอสมุดแห่งชาติอินเดียน

ข้อจำกัดของวิทยานิพนธ์

ข้อจำกัดของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มี 2 ประการใหญ่ๆ คือ ประการแรกคือข้อจำกัดของหลักฐาน กล่าวคือ การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียนั้นในช่วงเวลาดังกล่าว เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนที่ข้าพเจ้าจะสำเร็จการศึกษามาก่อน ทำให้ขาดแนวทางในการค้นคว้า ต้องกำหนดแนวทางขึ้นมาเองทั้งหมด หลักฐานเอกสารต่างๆ ที่หาได้นับว่าน้อยมาก โดยเฉพาะหลักฐานชั้นต้น หลักฐานที่นำมาใช้ส่วนใหญ่น่าจะนำมาวิเคราะห์แทบทั้งสิ้น

เรื่องของการพูดเป็นเรื่องละเอียดอ่อน นักการทูตและผู้นำประเทศจะไม่สามารถกล่าวถ้อยคำใดๆ ที่จะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บางข้อความจึงเป็นคำพูดโดยนัยที่ต้องนำมาวิเคราะห์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้หลักฐานที่หามาได้ยิ่งลดน้อยลงไปอีก ด้วยเหตุนี้จึงต้องอาศัยหลักฐานชั้นรองที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว แต่ก็ต้องนำมาตรวจสอบหลายทางก่อนที่จะนำมาสรุปข้อความ

ข้อจำกัดของการสืบค้นคว้าหลักฐานจากประเทศอินเดียนั้นก็คือ การที่ผู้ศึกษาไม่ใช่นักศึกษาในประเทศอินเดียน ทำให้ไม่สามารถเข้าไปสืบค้นคว้าในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ หลักฐานชั้นต้นในประเทศอินเดียนั้นที่หาได้จึงมีค่อนข้างน้อยและไม่แน่ใจว่าจะถูกต้องแม่นยำมากเท่าใด เพราะระบบการเก็บเอกสารยังไม่ทันสมัย ทำให้มีหลักฐานกระจัดกระจาย บางส่วนไม่ครบ ทำให้ยากในการค้นคว้า

และต้องใช้เวลาาน ข้อจำกัดประการเดียวกันนี้เกิดขึ้นเมื่อมาศึกษาในประเทศไทยเช่นกัน

เนื่องจากการศึกษาเรื่องนี้ศึกษาในระยะเวลายาวเพียง 36 ปี และเป็น 36 ปีที่มีเรื่องราวไม่มากนัก ไม่สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศโดยตรงได้ ต้องศึกษาโดยผ่านปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปแล้ว และต้องศึกษาจากภาพที่กว้างมากมาสู่ภาพที่แคบเข้า ทำให้ต้องสันนิษฐานว่าเป็นเวลานาน

ประการที่สอง จากข้อจำกัดของหลักฐานดังที่กล่าว ทำให้การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ไม่สามารถจะใช้วิธีการพิสูจน์สมมติฐานอย่างเช่นวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เรื่องอื่นที่เคยศึกษา กล่าวคือไม่สามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์แต่ละด้านโดยตรงได้ ดังนั้นหลังจากที่ทดลองวางโครงเรื่องและนำเสนออยู่หลายวิธี พบว่าจำเป็นต้องใช้วิธีการมองจากภาพรวมคือโลกในสมัยสงครามเย็น ลงไปสู่ปัญหาในระดับภูมิภาค ซึ่งส่งผลต่อปัญหาในระดับประเทศ โดยเฉพาะนโยบายของผู้นำทั้งสองประเทศ จึงพบว่า นโยบายของผู้นำทั้งสองประเทศนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองนี้เป็นไปในทิศทางใด นอกเหนือจากเหตุการณ์ในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศอินเดีย ทำให้ได้ทราบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศนี้ถูกกำหนดด้วยการเมืองในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยเฉพาะนโยบายของผู้นำประเทศเป็นสำคัญ แต่ในปัจจุบัน เมื่อปัจจัยทางเศรษฐกิจได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นเทียบเท่ากับการเมือง ประเทศไทยกับประเทศอินเดียจึงควรปรับนโยบายใหม่ หันมาสนใจศึกษาลู่ทางที่จะขยายความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น